

การเลือกผลิตอ้อยหรือมันสำปะหลังภายใต้การจัดการปัจจัยการผลิตของเกษตรกร

ในอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

**Selection between Sugar Cane or Cassava Production under Farmer's Input Management
in Mueang Mukdahan District, Mukdahan Province**

บรมวุฒิ มุลพรหม (Boromwut Moonprom)* นงนุช อังยรีกุล (Nongnuch Angyurekul)**

ศานิต เก้าเอี้ยน (Sanit Kao-Ian)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักในการเลือกผลิตอ้อยหรือมันสำปะหลังภายใต้การจัดการปัจจัยการผลิตของเกษตรกร ในอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร เพื่อทราบถึงปัจจัยการผลิตด้านแรงงาน ด้านทุน และด้านการประกอบการของเกษตรกร รวมทั้งการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตอ้อยและมันสำปะหลัง ผลการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ผลิตอ้อยและเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลัง โดยแยกประเภทของเกษตรกรออกเป็น 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่เกษตรกรผู้ผลิตอ้อยจำนวน 30 ราย และเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังจำนวน 30 ราย พบว่า หากพิจารณาจากปัจจัยการผลิตควรเลือกผลิตมันสำปะหลัง เนื่องจากมีข้อดีมากกว่าการผลิตอ้อยในด้านปัจจัยการผลิตเกือบทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้าน แรงงาน ทุน และการประกอบการของเกษตรกร แต่หากพิจารณาจากต้นทุนและผลตอบแทน พบว่า การผลิตอ้อยมีกำไรมากกว่าการผลิตมันสำปะหลัง โดยการนำเอาอ้อยปลูกใหม่ และอ้อยต่อมารวมกัน มีต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ 7,542.48 บาท มีกำไรเฉลี่ยทั้งหมดไร่ละ 3,487.33 บาทต่อไร่ ส่วนผลิตมันสำปะหลัง โดยนำเอาการผลิตมันสำปะหลัง 2 ปีการผลิตมารวมกัน มีต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ 5,785.97 บาท มีกำไรเฉลี่ยทั้งหมดไร่ละ 2,967.11 บาทต่อไร่ เกษตรกรจึงควรเลือกผลิตอ้อยเนื่องจากมีกำไรมากกว่าการผลิตมันสำปะหลัง

ABSTRACT

The main objective of the study was to select the sugar cane production or cassava production under farmer production factors in Mueang Mukdahan District, Mukdahan Province. The specific objectives were to study production factors such as labor, cost, management etc, and investigate the cost and economic return of sugar cane production and cassava production. The data collection was used interview schedule for sugar cane farmers and cassava farmers which consist of 2 groups of the sample. The 30 sugar cane farmers and 30 cassava farmers. The result found that the cassava production was better then the sugar cane production in various aspects such as labor, cost and management. The cost and economic return of the comparison found that the sugar cane production made the benefit more than cassava production. The cost of sugar cane production was average 7,542.48 baht/rai and average benefit was 3,487.33 baht/rai. The cost of cassava production was average 5,785.97 baht/rai and average benefit was 2,967.11 baht/rai. The farmers should select the sugar cane production because it takes benefit more than the cassava production.

คำสำคัญ : อ้อยและมันสำปะหลัง การจัดการปัจจัยการผลิต ต้นทุน-ผลตอบแทน

Key Words : Sugar cane and cassava, Input management, Cost-benefit

* นักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการเกษตร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** รองศาสตราจารย์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*** รองศาสตราจารย์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทนำ

อ้อยและมันสำปะหลัง มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจการเกษตรของประเทศเป็นอย่างมาก โดยอ้อยเป็นปัจจัยการผลิตที่มีความสำคัญในอุตสาหกรรมการผลิตน้ำตาลทรายเพื่อการบริโภคในประเทศและการส่งออกไปยังต่างประเทศ ส่วนมันสำปะหลังก็เป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญในอุตสาหกรรมการผลิตแป้งมันและอาหารสัตว์ ทั้งในการบริโภคในประเทศและการส่งออกไปยังต่างประเทศ การผลิตอ้อยของประเทศไทยมีการกระจายอยู่ในภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือของประเทศเป็นส่วนใหญ่ โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพื้นที่ปลูกอ้อยที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของประเทศ เช่นเดียวกับมันสำปะหลังซึ่งเป็นพืชที่ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี นอกจากนี้พืชทั้งสองได้มีลักษณะที่คล้ายกันคือ ระยะเวลาการปลูกและเก็บเกี่ยวใช้เวลาข้ามปี สามารถปลูกสลับกันได้ตามความเหมาะสม เกษตรกรจึงนิยมปลูกกันมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จังหวัดมุกดาหารเป็นจังหวัดหนึ่งมีพื้นที่ปลูกพืชทั้ง 2 ในลำดับต้นๆ หากพิจารณาพื้นที่เพาะปลูกอ้อยและมันสำปะหลังตั้งแต่ปีการผลิต 2548/49 จนถึง 2552/53 ข้อมูลพื้นที่ปลูกอ้อยและมันสำปะหลังจากสำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร (2554) พบว่า แนวโน้มของพื้นที่ปลูกอ้อยมีเพิ่มขึ้นทุกปี ถึงแม้ว่า พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังจะลดลงเมื่อปีการผลิต 2550/51 จนใกล้เคียงพื้นที่ปลูกอ้อย แต่หลังจากนั้น แนวโน้มการปลูกมันสำปะหลังได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เห็นว่าปัจจัยการผลิตและต้นทุน ผลตอบแทนจะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกปลูกอ้อยและมันสำปะหลังของเกษตรกร

ปราณี (2536) กล่าวว่าส่วนประกอบของต้นทุนทางธุรกรรมในการกู้ยืมเงินของเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดร้อยเอ็ดจากแหล่งที่เป็นสถาบัน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าธรรมเนียม

ในการจ้างงัดที่ดิน และค่าเสียโอกาสของเวลา โดยจะมีค่าเสียโอกาสของเวลามากที่สุด

นราทิพย์ (2542) กล่าวว่าแรงงาน (Labour) หมายถึงพละกำลังไม่ว่าจะเป็นทางร่างกายหรือจิตใจของมนุษย์ที่ใช้อยู่ในกระบวนการผลิต ประเภทและคุณภาพของบริการจากแรงงานจะแตกต่างกันไปได้อย่างมาก ตั้งแต่แรงงานที่ไม่มีความรู้ด้านใดด้านหนึ่ง โดยเฉพาะ ที่เรียกว่าแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled labour) อันได้แก่ แรงงานประเภทกรรมกรแบกหามทั่ว ๆ ไป จนถึงแรงงานที่มีความชำนาญเฉพาะที่เรียกว่า แรงงานฝีมือ (Skilled labour) เช่น ช่างเทคนิคต่าง ๆ ส่วนเรื่องของทุน พบว่าทุน (Capital) จะมีความหมายที่แตกต่างกันไปแล้วแต่ว่าเป็นการมองโดยบุคคลกลุ่มใด บุคคลโดยทั่วไปจะกล่าวถึงทุนในฐานะของสินทรัพย์ต่าง ๆ ที่ตนครอบครอง ซึ่งได้แก่สินทรัพย์ที่เป็นตัวเงินหลักทรัพย์ต่าง ๆ บ้านที่อยู่อาศัย และอาจรวมไปถึงสินค้ายานพาหนะอื่น ๆ เช่น รถยนต์ โทรทัศน์ ตู้เย็น ฯลฯ ในด้านการประกอบการ พบว่า ในกระบวนการของการผลิต จำเป็นจะต้องมีการรวบรวมปัจจัยการผลิตต่าง ๆ เข้าด้วยกัน บุคคลซึ่งทำหน้าที่รวบรวมที่ดิน แรงงาน ทุน เข้าร่วมทำการผลิตนี้เรียกว่า ผู้ประกอบการ (Entrepreneur) โดยผู้ประกอบการจะเป็นผู้กำหนดชนิดของสินค้าที่ทำการผลิตปลงจำนวนการผลิต เป็นผู้ตัดสินใจว่าจะผลิตสินค้าดังกล่าวด้วยวิธีใด ใช้ขนาดการผลิตขนาดใด และจะใช้สัดส่วนของปัจจัยการผลิตต่าง ๆ

อุกฤษฏ์ (2552) กล่าวว่าต้นทุนในการผลิตเกษตรกรมีต้นทุนในการเพาะปลูกเฉลี่ยต่อไร่ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับผลตอบแทนเบื้องต้นที่ได้รับ ซึ่งเกษตรกรรายใหญ่จะมีต้นทุนคงที่ที่สูงกว่าเกษตรกรรายย่อย เนื่องจากเกษตรกรรายใหญ่จะมีค่าซ่อมแซมเครื่องจักร และอุปกรณ์การเกษตรในอัตราที่สูงกว่าเกษตรกรรายย่อย ในส่วนของเกษตรกรรายย่อยจะมีต้นทุนผันแปรสูงกว่าเกษตรกรรายใหญ่ โดยมาจากค่าแรงงานและค่าขนส่ง

จากการตรวจเอกสารงานวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึง
มีวัตถุประสงค์ทำการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการผลิตอ้อยกับ
มันสำปะหลังของเกษตรกร ในอำเภอเมืองมุกดาหาร
จังหวัดมุกดาหาร
2. เพื่อศึกษาการจัดการปัจจัยการผลิตด้าน
แรงงาน ทุน และการประกอบการของเกษตรกรของ
การผลิตอ้อยกับมันสำปะหลัง ในอำเภอเมืองมุกดาหาร
จังหวัดมุกดาหาร
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและ
ผลตอบแทนของการผลิตอ้อยกับมันสำปะหลังของ
เกษตรกร ในอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

เพื่อเป็นข้อมูลที่ช่วยประกอบการตัดสินใจ
ให้กับเกษตรกรผู้ผลิตอ้อยกับมันสำปะหลัง รวมทั้ง
ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆในการตัดสินใจทำการเลือกผลิตอ้อย
และมันสำปะหลัง

อุปกรณ์และวิธีการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลในการศึกษาได้จากการออกแบบ
แบบสอบถามและสัมภาษณ์ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ
Multistage Sampling คือการพิจารณาเลือกอำเภอที่เป็น
ตัวแทน โดยเลือกอำเภอเมืองมุกดาหาร เนื่องจากเป็น
พื้นที่ที่มีการผลิตอ้อยกับมันสำปะหลังที่สำคัญของ
จังหวัดมุกดาหาร โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย
วิธีการออกแบบสอบถามและสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ผลิต
อ้อย ปีการผลิต 2551/52 และปีการผลิต 2552/53
จำนวน 30 ราย และเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลัง ปีการ
ผลิต 2551/52 และปีการผลิต 2552/53 จำนวน 30 ราย
โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่ม
ตัวอย่างแบบวัตถุประสงค์ (Purposive Sampling)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. **ข้อมูลปฐมภูมิ** เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บ
รวบรวมจากการลงพื้นที่อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัด
มุกดาหารเพื่อศึกษาข้อมูลโดยใช้การออกแบบสอบถาม
และสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
การเลือกผลิตอ้อยหรือมันสำปะหลังภายใต้การจัดการ
ปัจจัยการผลิตของเกษตรกร ในอำเภอเมืองมุกดาหาร
จังหวัดมุกดาหาร

2. **ข้อมูลทุติยภูมิ** เป็นข้อมูลที่เพิ่มเติมเพื่อการ
สนับสนุนการศึกษาให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยการ
รวบรวมจากงานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้องตลอดจน
ข้อมูลที่ได้รวบรวมจากหน่วยงานราชการและเอกชน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกผลิตอ้อยหรือมันสำปะหลังภายใต้การ
จัดการปัจจัยการผลิตของเกษตรกร ในอำเภอเมือง
มุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิง
พรรณนา (Descriptive Analysis)

เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิต
อ้อยกับมันสำปะหลังของเกษตรกร โดยนำข้อมูลการ
สำรวจการผลิตอ้อยและมันสำปะหลังของเกษตรกรมา
คำนวณต้นทุนและผลตอบแทนเพื่อประเมินผลการผลิต
อ้อยกับมันสำปะหลังของเกษตรกร

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ผลจากการวิจัย เรื่อง การเลือกผลิตอ้อยหรือ
มันสำปะหลังภายใต้การจัดการปัจจัยการผลิตของ
เกษตรกร ในอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

การจัดการปัจจัยการผลิต

การจัดการแรงงาน พบว่า การผลิตอ้อยของ
เกษตรกรมีการใช้แรงงานครัวเรือนและการจ้างแรงงาน
ในท้องถิ่น มีการเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงานโดยการ
นำเอาเครื่องมือ เครื่องจักร มาทุนแรง โดยการผลิต

มันสำปะหลังของเกษตรกรมีการใช้แรงงานครัวเรือนเป็นส่วนใหญ่ มีการจ้างแรงงานและเครื่องจักรในขั้นตอนการไถเท่านั้น ส่วนการผลิตอ้อยของเกษตรกรมีการใช้แรงงานครัวเรือนร่วมกับการจ้างแรงงานและเครื่องจักรในการไถ และการปลูก

การจัดการทุน พบว่า เกษตรกรผู้ผลิตอ้อยส่วนใหญ่ มีการรับเงินเกี่ยวจากโรงงานผลิตน้ำตาลทรายในจังหวัดมุกดาหาร และการกู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรบางส่วนที่ใช้เงินตนเองในการลงทุน ส่วนการผลิตมันสำปะหลังเกษตรกรจะลงทุนด้วยเงินของตนเอง และการกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เนื่องจากการผลิตมันสำปะหลังมีต้นทุนต่ำกว่าการผลิตอ้อย

การจัดการของเกษตรกร พบว่า กระบวนการผลิตมันสำปะหลังมีขั้นตอนการผลิตที่ง่ายกว่าการผลิตอ้อย เกษตรกรมีประสบการณ์ในการผลิตมันสำปะหลังมากกว่าการผลิตอ้อย ส่วนเกษตรกรผู้ผลิตอ้อยมีการรวมกลุ่มเกษตรกรมากกว่าการผลิตมันสำปะหลัง เนื่องจากมีระบบโควตา การจัดจำหน่ายผลผลิตมันสำปะหลังมีการจัดจำหน่ายที่สะดวกกว่าการผลิตอ้อย เนื่องจากมีลานรับซื้อมันสำปะหลังในแต่ละตำบล ส่วนการจัดจำหน่ายอ้อยจะส่งไปขายยังโรงงานที่มีเพียงแห่งเดียวทำให้เกิดความไม่สะดวก

ต้นทุนผลตอบแทน

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตอ้อยตามประเภทของเกษตรกร พบว่า ในการผลิตอ้อยของเกษตรกร โดยการนำเอาอ้อยปลูกใหม่และอ้อยต่อมารวมกัน มีต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ 7,542.48 บาท มีกำไรเฉลี่ยทั้งหมดไร่ละ 3,487.33 บาทต่อไร่ ส่วนผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตมันสำปะหลัง พบว่า ในการผลิตมันสำปะหลังของเกษตรกร โดยนำเอาการผลิตมันสำปะหลัง 2 ปีการผลิตมารวมกันเพื่อให้เหมือนกับการผลิตอ้อย มีต้นทุนเฉลี่ย

ต่อไร่ 5,785.97 บาท มีกำไรเฉลี่ยทั้งหมดไร่ละ 2,967.11 บาทต่อไร่

อภิปรายผล

จากที่ได้รวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ผลิตอ้อย ปีการผลิต 2551/52 และปีการผลิต 2552/53 จำนวน 30 ราย และเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลัง ปีการผลิต 2551/52 และปีการผลิต 2552/53 จำนวน 30 ราย สามารถสรุปเกี่ยวกับการจัดการการผลิตได้ว่า ในการผลิตอ้อย โดยส่วนใหญ่แล้วก่อนข้างมีความยุ่งยากต่อการผลิตกว่าการปลูกมันสำปะหลัง เกษตรกรต้องพึ่งปัจจัยการผลิตนอกครัวเรือน เช่น การจ้างแรงงานในท้องถิ่นหรือแรงงานนอกท้องถิ่นมีการใช้เครื่องจักรเข้ามาทุ่นแรงในหลายกระบวนการผลิต หากเปรียบเทียบกับ การปลูกมันสำปะหลังมีการใช้เครื่องทุ่นแรงเฉพาะในกระบวนการไถ ซึ่งเชื่อมโยงกับการจัดการทุนของเกษตรกร คือ การปลูกมันสำปะหลังส่วนใหญ่ใช้เงินตนเองหรืออาจมีการกู้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร นั้นหมายความว่า เกษตรกรมีการพึ่งพาตนเองและมีการตัดสินใจได้ด้วยตนเองต่อการจัดการเงินทุน ซึ่งตรงข้ามกับเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยที่ได้รับเงินเกี่ยวจากโรงงานผลิตน้ำตาล ส่งผลต่อการผูกขาดในการผลิตและซื้อขายระหว่างเกษตรกรและโรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพทางสังคมคือ ในพื้นที่มีเพียงโรงงานเดียว เกษตรกรจึงผลิตและส่งให้กับโรงงานนั้นและยังพบว่ามีกรรวมตัวของกลุ่มเกษตรกรเนื่องจากมีระบบโควตาในจำหน่ายผลผลิต จากข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า เกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลังมีความเป็นอิสระต่อการจัดการการผลิตมากกว่าเกษตรกรผู้ผลิตอ้อย ทั้งด้านการผลิตและจำหน่าย เนื่องจากมีลานรับซื้อมันสำปะหลังในแต่ละตำบล แต่เมื่อวิเคราะห์ถึงผลตอบแทนในการผลิตพบว่า อ้อยมีกำไรเฉลี่ยสูงกว่ามันสำปะหลัง ซึ่งน่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรจำนวนหนึ่งเลือกที่จะผลิตอ้อยแทนที่จะผลิตมันสำปะหลัง ทั้งที่การผลิตมันสำปะหลังมีความเป็นอิสระและสะดวกต่อการจัดการมากกว่า จากข้อมูลที่ได้

รวบรวม มีข้อเสนอแนะว่าหากเป็นเกษตรกรรายย่อย ควรดำเนินการจัดการผลิตที่พึ่งพาตนเองเป็นหลัก และเลือกผลิตพืชที่มีทางเลือกต่อการจำหน่ายแทนการผูกขาด นั้นหมายความว่า หากเกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเอง ใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทำงาน มาจัดการการผลิตของตน จะสามารถสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนมากกว่าการที่ต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอกและการผลิตที่ผูกขาด ทั้งนี้ควรศึกษาสภาพเศรษฐกิจสังคม ก่อนการตัดสินใจเลือกการผลิตเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ และกำไรต่อครัวเรือน

สรุปผลการวิจัย

การจัดการปัจจัยการผลิต

การตัดสินใจเลือกผลิตอ้อยหรือมันสำปะหลัง สามารถพิจารณาในแต่ละด้านของปัจจัยการผลิตต่อไปนี้

การจัดการแรงงาน ควรเลือกผลิตมันสำปะหลังเนื่องจากใช้แรงงานครัวเรือน ลดความยุ่งยากเกี่ยวกับการจ้างแรงงาน

การจัดการทุน ควรเลือกผลิตอ้อยเนื่องจาก การมีแหล่งทุนมากกว่า ไม่ว่าจะเป็นโรงงานน้ำตาล และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งโรงงานเป็นผู้ค้ำประกันการกู้ยืม ส่วนการผลิตมันสำปะหลังต้องใช้ทุนของเกษตรกรเอง

การจัดการของเกษตรกร ควรเลือกผลิตมันสำปะหลัง เนื่องจากเกษตรกรมีประสบการณ์การผลิตมันสำปะหลังมากกว่าการผลิตอ้อย และมีการจัดจำหน่ายผลผลิตที่สะดวกกว่าอ้อย

ต้นทุนและผลตอบแทน

เมื่อพิจารณาจากต้นทุนและผลตอบแทน ควรเลือกผลิตอ้อยเนื่องจากมีผลตอบแทนของกำไรมากกว่าการผลิตมันสำปะหลัง การผลิตอ้อยมีต้นทุนและกำไรสูงกว่าการผลิตมันสำปะหลัง เนื่องจากราคาของผลผลิตอ้อยมีการควบคุมจากคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาล และมีการขายให้กับโรงงานน้ำตาลโดยตรง ทำให้ราคา

อ้อยมีราคาที่แน่นอน ส่วนราคาผลผลิตผลผลิตมันสำปะหลังไม่มีการควบคุมราคา แต่ขึ้นอยู่กับพ่อค้าคนกลาง ทำให้เกิดการผันผวนของราคาผลผลิต

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ สำเร็จได้ด้วยความรู้ความกรุณาอย่างสูงยิ่งของ รศ.นงนุช องยุริกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรศ.ศานิต แก้วเย็น อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ได้ให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ และแก้ไขข้อบกพร่องของงานวิจัยนี้

เอกสารอ้างอิง

นราทิพย์ ชูดวงศ์. 2542. ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค.

พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ ฯ: โรงพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรมวุฒิ มูลพรหม. กำลังดำเนินการ. การเลือกผลิตอ้อย

หรือมันสำปะหลังภายใต้การจัดการปัจจัยการ

ผลิตของเกษตรกรในอำเภอเมืองมุกดาหาร

จังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรม

หาบัณฑิต(ธุรกิจการเกษตร).

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปราณี กุลอรียรัตน์. 2536. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ

ต้นทุนทางธุรกรรม ในการกู้ยืมเงินของ

เกษตรกร ในจังหวัดบุรีรัมย์และร้อยเอ็ด.

วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา

เศรษฐศาสตร์เกษตร,

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร. 2554. ข้อมูลการ

ผลิตอ้อยและมันสำปะหลังปีการผลิต

2552/53. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

อุกฤษฏ์ พงษ์วานิชอนันต์ 2552. การศึกษาต้นทุน และ

ผลตอบแทนการผลิตอ้อยโรงงาน ตำบลดอน

เจดีย์ อำเภอนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ปี

การเพาะปลูก 2550/2551. วิทยานิพนธ์

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์

การจัดการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.